

Θέματα Γλωσσικής Καθυστέρησης στον Προφορικό Λόγο

Πόσες λέξεις πρέπει να παράγει ένα δίχρονο παιδί;

Με βάση επιστημονικά δεδομένα, ο μέσος όρος λέξεων που πρέπει να παράγει ένα δίχρονο παιδί κυμαίνεται γύρω στις 300 λέξεις.

Το παιδί μου είναι ηλικίας δύομισή χρονών. Παρόλο που παρουσιάζει φυσιολογική εξέλιξη σε όλους τους τομείς εν τούτοις δεν λέει πολλές λέξεις.

Αποτελέσματα διαφόρων μελετών ανά τον κόσμο δηλώνουν ότι 18% των φυσιολογικών παιδιών ηλικίας 2 με 2½ χρονών με καλή αντίληψη του προφορικού λόγου παρουσιάζει περιορισμένο εκφραστικό λεξιλόγιο και δεν συνδυάζει λέξεις για την παραγωγή φράσεων (π.χ. μαμά, μήλο).

Η αργή εξέλιξη στον προφορικό λόγο είναι ανησυχητική;

Παρόλο που το 50% των παιδιών με αργή εξέλιξη στο λόγο στην ηλικία των 3 με 3½ χρονών καταφέρνει να ξεπεράσει τη γλωσσική αργοπορία, το υπόλοιπο συνεχίζει να παρουσιάζει γλωσσική καθυστέρηση κυρίως σε τομείς όπως είναι η άρθρωση και φωνολογία των λέξεων (η σωστή προφορά των φωνημάτων και λέξεων), η σύνταξη και η μορφολογία του λόγου (η σειρά και σύνδεση των λέξεων στην πρόταση). Η αργή εξέλιξη στο λόγο μερικές φορές είναι προμήνυμα συνεχιζόμενης γλωσσικής καθυστέρησης και σε μεταγενέστερο στάδιο μαθησιακής δυσκολίας. Για παράδειγμα, πολλά παιδιά με δυσλεξία (δυσκολία στην κατάκτηση του μηχανισμού της ανάγνωσης και γραφής) ή ειδική γλωσσική διαταραχή, παρουσιάζουν ιστορικό καθυστέρησης του λόγου. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι η αργοπορία στο λόγο απαραίτητα καταλήγει σε δυσλεξία.

Μας είπαν ότι όταν το παιδί μας μεγαλώσει και όταν πάει σχολείο θα μιλήσει. Να περιμένουμε ή να ζητήσουμε τη γνώμη του ειδικού;

Παρόλο που η ένταξη στο σχολείο (π.χ. νηπιαγωγείο) βοηθά το παιδί να αναπτύξει περαιτέρω τη γλωσσική του ικανότητα, η γλωσσική ανάπτυξη και ολοκλήρωση αρχίζει πριν ακόμα το παιδί ενταχθεί στο σχολείο. Αναμένεται ότι στην ηλικία των 3-4 χρόνων τα παιδιά παράγουν σωστά τα περισσότερα φωνήματα της γλώσσας, χρησιμοποιούν ορθές και ολοκληρωμένες προτάσεις και διηγούνται μέρος μικρής ιστορίας. Η επαγγελματική γνώμη από τον/την λογοπαθολόγο είναι σημαντική αφού μια αξιολόγηση θα ρίξει φως στις αιτίες της γλωσσικής καθυστέρησης. Επίσης, η επαγγελματική γνωμάτευση θα προβλέψει την μελλοντική πορεία της γλωσσικής ανάπτυξης του παιδιού και την ανάγκη θεραπευτικής ή συμβουλευτικής παρέμβασης.

Ποιοι παράγοντες προβλέπουν τα παιδιά που θα συνεχίσουν να παρουσιάζουν γλωσσική καθυστέρηση;

Η δεσμη προγνωστικών παραγόντων συμπεριλαμβάνει το επίπεδο αντίληψης του προφορικού λόγου, το επίπεδο προσοχής και συγκέντρωσης προς τον προφορικό λόγο, την ταχύτητα γλωσσικής ανάπτυξης και κατάκτησης του λόγου μεταξύ ηλικίας 24 με 36 μηνών, το κοινωνικό-οικονομικό επίπεδο της οικογένειας του παιδιού, το συμβολικό παιχνίδι και την ύπαρξη θετικού οικογενειακού ιστορικού σε θέματα αργοπορίας στο λόγο και μαθησιακής δυσκολίας.

Πότε αρχίζει η θεραπευτική παρέμβαση και σε ποίο βαθμό βοηθά;

Η έγκαιρη διάγνωση της γλωσσικής καθυστέρησης σε παιδιά μικρής ηλικίας (π.χ. στην ηλικία των 24 με 30 μηνών) θεωρείται πλέον σημαντική αφού σε αυτή την ηλικία το παιδί έχει πολλές δυνατότητες βελτίωσης και ανάκαμψης της γλωσσικής καθυστέρησης, εφόσον και εάν ακολουθηθεί η σωστή συμβουλευτική ή θεραπευτική αγωγή. Τα παιδιά ωφελούνται περισσότερο από τη θεραπευτική αγωγή στην ηλικία των 2-4 χρόνων σε σύγκριση με θεραπευτική αγωγή που αρχίζει σε μεγαλύτερες ηλικίες. Η πρώιμη αυτή περίοδος θεωρείται η πιο εύκαιρη και η πιο κρίσιμη για παρέμβαση, λόγω της πλαστικότητας του εγκεφάλου που επιτρέπει τη βέλτιστη αφομοίωση των ερεθισμάτων που δέχεται το παιδί. Η πρόγνωση του παιδιού με γλωσσική καθυστέρηση διαφέρει από περιστατικό σε περιστατικό.

Οι πληροφορίες βασίζονται σε επιστημονικά δεδομένα από την παγκόσμια βιβλιογραφία και σε αποτελέσματα από έρευνα που έχει εκπονηθεί στην Κύπρο με τίτλο "Γλωσσικοί και γενετικοί παράγοντες στην πρόγνωση παιδιών με αργή εξέλιξη στον προφορικό λόγο" (48/ 2001) με χορηγία από το Ίδρυμα Προώθησης της Έρευνας στα πλαίσια του 4ου ερευνητικού προγράμματος σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου, το Μακάρειο Νοσοκομείο, τον Σύλλογο Εγγεγραμμένων Λογοπαθολόγων, το Πανεπιστήμιο Πατρών, το City University of New York (ΗΠΑ) και το Κολέγιο Bryn Mawr (ΗΠΑ).